

ABONAMENTUL

Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 "
Pe 1 lună . 2 "

Num. de Duminecă
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Promisiunile lui Andrássy.

(*) Consecvența în politică a fost decretată din partea actualului guvern coaliționist drept — prostie.

Guvernul zis »național« a mers însă și mai departe: nu prin vorbe, ci prin fapte a dovedit, că *boterii n'au obiceiul să se țină de vorbă* și nici nu-i genează, dacă în dietă li-se dovedește că sunt niște ordinari — mincinoși.

Tipul magnatului care face cum îi place și fadăduște fără să se țină de vorbă este contele Andrássy. După alegeri, în 1906, a zis că sufragiuul universal este preocuparea de căpetenie a guvernului și realizarea acestei reforme o consideră drept cea mai — urgentă. În 1907 primăvara a promis-o pe — toamnă, în toamnă a zis că cel mai târziu se va desbata în Aprilie — Maiu 1908, iar acum, când a trecut și Maiu, la interpelarea lui Mezöfi răspunde că — la toamnă negreșit.

Intr'o singură privință a rămas Andrássy consecvent: niciodată n'a spus nimic în privința economiei noii reforme. Fi-va noua lege sufragiu universal, cu votare secretă, în comune, — ori altfel, nu știm nici azi. Despre un lucru ne asigură însă și acum ca întotdeauna: noua lege va favoriza pe unguri și va nimici speranțele »celor ce nu susțin ideea de stat«, — adică a naționalităților.

Nici n'am avut în privința asta niciodată îndoială. Dela 1868 fiecare guvern a ținut

să se distingă făcând legi în favorul exclusiv al ungarimei iar față de noi, naționalitățile s'a dovedit cel mai detestabil reacționarism. N'am avea decât să înșirăm dispozițiile legilor făurite dela 1868 încoaci, și s'ar învedera lămurit cum epigonii au falsificat spiritul care a dominat la 1868, când bărbații de stat Eötvös, Deák și Andrássy au pus bazele Ungariei constituționale și parlamentare.

Din principiile depuse în legea instrucțiunii publice alui Eötvös n'a mai rămas nimic. Peste Statutul Organic se trece ca peste o hârtie netrebnică. În justiție spirit reacționar; iar cât despre administrație, chiar și cei mai neaoși maghiari au scos în evidență nu odată starea ei destrăbălată, sălbatică și aziatismul fără păreche.

Ceeace ni-se prepară însă acum, întrece orice închipuire. E cert anume, că Andrássy a întocmit și prezentat deja de douăori M. Sale proiectul său de reformă electorală. Dar acesta este atât de reacționar, încât M. Sa nu i-a dat sancțiunea prealabilă, ci a invitat pe ministrul de interne să caute să apropie reforma sa de cea acordată Austriei. Magnat ungar însă, care să facă aceasta, nu se va găsi. Mai bine își taie mâinile. Pentru că știu bine magnații: în clipa în care li se acordă și naționalităților dreptul electoral în măsura în care li-se cuvine, s'a sfârșit cu domnia feudală! Ca să trăiască, va trebui să muncească și clasa magnaților și a gentryilor perde-vară; exploatarea nemiloasă a masei, i-se pune capăt, se isprăvește și cu prostirea obștei maghiare, cărei

naționalitățile i-se prezintă ca dușmane statului și se taie și multe sinecure plătite gras din sudoarea poporului. Intreaga cohortă de conți și baroni scăpătați, va trebui să se apuce de vre-o meserie. Cei vâriți în administrație numai în virtutea nerușinării ce au la alegeri, vor trebui și ei să se distingă prin alte calități, cari numai în virtutea învățaturii și a bunei purtări se pot câștiga... »A felsőbb tizezrek« ajung o reminiscență istorică, dar *factor in stat* vor înceta să mai fie...

Iată de ce nici a treia oară Andrássy nu va prezenta M. Sale un proiect de reformă electorală cum e cel din Austria, ci mai bine se retrage și prin încurcătura ce se va produce ori se împlinesc cei 5 ani ai sesiunii parlamentare fără a se fi făcut reforma, orică în sinul coaliției se vor face schimbări cari vor fi considerate drept scăpare din obligo ce șefii coaliției au luat la 1906...

În cazul cel mai bun, vor forța Viena să tolereze o reformă de lege cum le vine la socoteală conților și baronilor, cari și azi se socotesc destinați »să conducă«, și pe lângă o reformă electorală rea, vor mai face și o împărțire electorală mizerabilă...

Ziarele guvernamentale ne dau deja de pe acum mostre despre noile împărțiri. Cercurile compacte românești din comitatul Aradului vor să le slăbească de pildă așa fel, că la cercul Chișineului să adauge comune ungurești din sudul Bihorului; cercul Boroșineului ar avea aceeași soartă, iar cât despre Ioășel, l-ar încurca cu sate din Hu-

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

Ahasver.

Traducere din limba germană de Hortense B.

Și când Domnul cu efanta cruce pe spate mergea spre Golgotha, căzu sub povara grea, obosit se răzîmă de zidul unei case, pentru a odihni puțin. Locuitorul colibei însă n'a voit să-l sufere și fără milă îl alungă dela pragul său. Și Domnul, în nemărginita lui iubire, pleacă fără de a zice o vorbă de reproș, și merge mai departe purtându-și cu resignare povara.

Cel nemernic însă tot n'a rămas nepedepsit, căci pentru ispășirea păcatului său e condamnat la vecinică pedinșie. De atunci răzîcește prin lume Ahasver, ludeul etern, împovărat cu blăstămul dumnezeirii — nemuritor pentru propriul său chin, spre groaza lui însuși și a oamenilor și azi tot ca odinioară.

Cine l-a văzut și cum este el?

Privește în jur de tine, poate e în apropierea ta, sau poate chiar lângă tine ori mine. Singuri

nu știm niciodată când se apropie de noi neplăcutul oaspe și poate de multe ori când l-am crede mai departe, este mai aproape.

Ni-se lingusește, ne înnebunește, ne smăgește și-l primim — și numai știm ce facem.

Obosit, așa obosit cum numai nu nemuritor poate fi care nu e Dumnezeu, stă Ahasver răzîmat cu mâinile pe bățul său de pribeag, față unui orașel a cărui casă se scaldă în razele soarelui ce apune.

Aici e cu totul altfel acum de cum era odinioară. Când cel afurisit de Dumnezeu, umblase pe aici înainte cu o mie de ani, era abia un sătuleț cu vil roditoare, cu cinci sute ani în urmă o luncă încă fertilă și azi — e numai peatră pământul. Satul însă a crescut s'a înfrumusețat și acu e un orașel.

Și oamenii — oamenii? — Un zimbet demonic trece peste buzele dure ale lui Ahasver, încet se coboară în oraș — pentru a bate și a cere intrare la cea dinlău casă, unde s'ajunge.

»Primește-mă domnule« — se roagă de bogatul proprietar, — dă-mi adăpost pentru noaptea

asta, dă-mi un locșor de odihnă, pentru membrele mele îmbătrânite!»

»Cine ești tu?« întrebă bogatul.

»Un bătrân, care se îngrozește însuși de sine.«

»De ce?«

»Pentru că nu poate să moară. Existența mea e chinul meu și chemarea mea îmi este chin.«

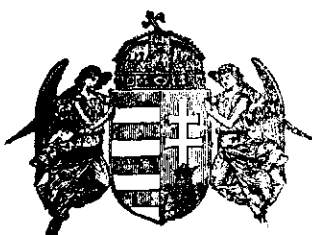
»Un biet bătrân nebun« își gândește bogatul un nefericit, pe care loviturile sorții a unei lungi vieți — i-au luat mintea, — și cu inimă bucurată îl lasă să intre, îi dă loc într'o odăiță din curte.

E primăvară în natură; din pământ cresc flori și iarba, — pomii îmbobocesc — și peste toate adle un vânt de primăvară, și peste toate străluce un cer albastru dătător de nouă viață. E primăvară și în inimile tinere; aici încolțește dorința ascunsă, crește un dor nemărginit — fetița se leagănă în visuri dulci, băiatul răzîcește în jurul casei iubite, și tot ce e pământesc e dorință și răi, este îndeplinirea ei.

Sub fereastra deschisă dela odăița lui Ahasver — era spre grădină — se mișcă, șoptește suspină — primăvara iubirei. Ahasver răzîmat de

Neumann M.

stabiliment de haine bărbătești, copii și fete.

furnizorul curții ces. reg. în Arad.

Mare asortiment în

haine gata de prima calitate.

Stabiliment deosebit pentru comande făcute după măsură.

nedoara, după cum ar fi vorba ca și cercul Radnei să se amestece cu sate din Caraș-Severin, iar cercul Șiriei să fie descomplexat cu cele câteva comune șvăbești de pe câmpia Aradului. Cercul Pecica li s'ar asigura ungușilor adăogindu-i-se comune ungușești din comitatul Ciănad; tot așa s'ar complectea cercul Sântanei, dela cari comunele șvăbești ar fi să majoreze pe românii din cercul Șiriei.

Ori cât de imposibile, combinațiuni de acestea se pot aștepta dela un ministru, care pe naționalități le socotește dușmane ungușimii și statului ungar.

Atâta minte are și cel mai mărginit fișpan în cât să știe, că prin împărțiri de felul acesta și mai ales prin dreptul plural ce li-s'ar acorda celorce știu limba statului (ungușilor deci și șvabilor cari trag ca boii la carul kossuthist) naționalităților într'adevăr li-s'ar crea greutate enorme chiar în cele mai curate comitate naționaliste. Nu ne îndoim deci, că fiind conștați nainte de a se plănui noua arondare, ei toți în senzul de mai sus vor pleda și pe baza raportului lor ministrul își va ținea de cea mai înaltă și mai patriotică datorie să lucreze în consecvență.

Ce vom face, în acest caz, noi naționalitățile, vom chibzuî. Un lucru e sigur însă: blăstămăția aceasta ar fi cea din urmă carte a feudalilor.

Camera.

Uriașul palat al legislațiunei unguare își oglindează cupolele și turnulețele gotice în valurile liniștite ale Dunării. Pare c'ar dorî și el dogorit de arșița ce se revarsă fără contenire din țăriile aprinse de soarele de vară, să alunece în brațele apelor răcoroase.

Pe culoare și în splendida sală de ședințe o plectiseală de plumb și-a împânzit mrejele. Părinții patriei trec răsleți prin labirintul de uși și coridoare, și se perd parte în sufra-

gerie, parte în ungheturile mai în umbră ale sălilor. Desbaterea curge încet, fără vlagă, târîndu-se apatic înainte. Referenții comisiilor murmură cu'n glas nedeslușit din un mare vraf de proiecte de legi. Vorbesc vre-o doi-trei inși neascultați. Răspund miniștrii scurt și dictatoric. Se votează înainte, mereu înainte. Milioanele, avuția țării se împarte pe taraba ministeriilor, și nici un control serios... Cine știe câtă urzală de interese ale singuraticilor nu se ascunde în pozițiile nenumărate cu sume rotunzite.

Intr'o săptămână și vre-o două zile s'a votat cu iușală aproape automatică un miliard și patru sute milioane de coroane. În toată ziua 140 milioane.

Din ce înaintăm în vreme cheltuelile statului cresc și nu se face îngrijire ca în raport corespunzător să se creieze noi izvoare de venit.

Insă țara se află în pragul unei epoci de infflorire, de premenire al organismului economic — așa declamă niște domni grași, cu ghețe de piele de căprioară și pălării panama.

Răslețe peste câmpii, munți și văi își întinde mizeria faldurile hainei sale sdrențuite... Ce pricepe atâta mare de popor din funcționarea șuruburilor mașinării constituționale. »Fie ntrânsa bine-rău«, — se dumi-resc ei cu cântecul. Și țara hălădueste.

Azi se debate legea de apropiatiune în legătură cu urcarea plășilor la honvezime. Da, — eroii dela Pânade sunt favorișii sistemului.

Dar azi-mâne sosesc vacanțele și cănele-mare, urșă, se tolănește pe creștetul cerului. Părinții patriei se vor împrăștia pe razele rozei vânturilor. Pe câmpuri în caldarâm de pară se va purtă greul existenței de umeri cu osele supte de nevoi, — iar prin ascunzișul pădurilor de brad, la poalele munșilor recoroși va spumegă viața de plăceri a celor cu umerii rotunzi și sinurile pline...

ferestra, ascultă nemișcat la părechea tineră, ascultă și aude. Și când s'a făcut liniște a auzit și aflat destul, grăbește deci să caute pe bogatul.

>Tu ai o fiică — Elisabeta?<

>Singurul meu copil< îi răspunse acesta.

>Nu așa că nu ai perde-o bucuroș?<

>Doamne apără-mă de asta!<

>Nici chiar măritată?<

>Ba da pentru asta l-am și destinat deja unul, un proprietar, prietenul meu — dar ce-ți pasă ție de asta?<

>Iarță-mă!< se roagă Ahasver umilit. >Eu îți sunt dator cu recunoștință și vreau să te fac atent. Grijește sau ginerele tău nu va fi acela pe care tu-l vrei, ci un altul, un bălat frumușel altfel, dar un pierdevară, un aventurier. <Ce ști tu bătrânule?> îl întrebă îndârjit bogatul.

>Mai mult decât tine, o iubitul meu!< și ride demonic Ahasver. >Odăița mea are o ferestrușă și eu am ochi și urechi. Dacă nu grijești, peste un pătrar de oră Elisabeta părăsește casa părintească, merge în lume cu iubitul ei.<

Și atunci tatăl Elisabetel apucă o pușcă de pe perete și aleargă cu Ahasver în camera acestuia. Nu mult trebuie să aștepte până apare Elisabeta îmbrobodită cu un șal și grăbește către ușa grădinei.

>Stai, fată prăpădită! sblară tatăl.

Fetița se oprește, spălmântată își întoarce față către tatăl său și își întinde brațele rugător.

>Tată nu fi nedrept, nu pot implini voia ta. Ascultă-mi rugăciunea. Albert e sărac, dar bun și harnic. Tată te implor, pentru ultima oră.

Să deschide ușa grădinei și vine și Albert.

>Tată< să roagă și el, dă-mi mie, incede-mi mie pe copila ta — nu doresc altceva dela D-v. decât pe Elisabeta mea.<

Elisabeta — a ta? O tu cerșitorule!< țipă turbat de mânie tatăl Elisabetel și ridică arma la ochi.

>Tată< strigă copila plină de groază și durere, și ca să-și apere iubitul se așează înaintea lui. Dararma s'a slobozit și Elisabeta căzu lovită de moarte.

>Copilul meu unicul meu copil!< lese din pieptul tatălui zdrobit. Și apucând arma vrea să o sfărime de capul lui Ahasver. >Spion afurișit!< Dar când se întoarce îl găsește locul gol; nu mai e niciătri — Ahasver a dispărut. (Va urma).

Ierarhia și Mitropolia bisericii române.

Cunoașterea trecutului bisericii românești din Transilvania și Ungaria și peste tot istoria neamului românesc, până în veacul al 14-lea, nu poate să meargă, decât pe dibulte.

De aci urmarea, că nu odată istoriografil ajung la paradoxale concluzii. Exemplu elocvent ne este teoria roesleriană, care a produs atâta inimă rea, când a apărut pe arena istoriografiei și căreia, astăzi, îi mulțumim lumina ce s'a făcut și se revarsă asupra originii și teritoriului formațiunii neamului românesc.

Pe terenul istoriografiei bisericești nu avem nici Jung nici Pic, dar avem între noi istoriografi, deși prea pușini, dar și aceștia, cel pușin cei mai de seamă, stând în situații paradoxale, ca opinii față cu trecutul nostru bisericesc

Din România.

A. S. I. Principele Victor Napoleon a plecat azi după amiază la Conștața, cu un tren special, spre a-și continua călătoria spre Conștantinopol.

Monument. În comuna Moinești, din județul Bacău, s'a ridicat un monument în amintirea soldaților căzuți în rășbolul pentru Independență.

La inaugurarea monumentului, care se va face Duminică 18 curent, va șzista dl Sp. Haret, ministrul cultelor și Instrucțiunei, precum și un mare număr de membri al corpului didactic.

Societatea »Furnica« din București, pentru încurajarea și dezvoltarea industriei casnice, a dat Mercuri seara o serată în sala Ateneului, pentru încheerea expoziției sale de țesături.

M. Sa Regele, AA. LL. RR. Principii Moștenitori și A. S. I. Principele Victor Napoleon, au binevoit a onora cu prezența Lor această serată.

Auguștii vizitatori au fost primiți de comitetul de doamne al societății și au stat la serată până la orele 11 noaptea.

D-nii membrii ai Ligei Culturale din secțiunea București se vor întruni în adunare generală în localul Ligei din calea Victoriei Nr. 93, Duminică 18 Maiu curent, la orele 3 p. m., pentru a alege delegați, cari urmează a lua parte în lucrările Congresului anual al Ligei, ce se va ține în ziua de 1 Iunie viitor, în orașul Galați.

Sesiunea ordinară a sf. sinod s'a închis Decretul regal de închidere a fost citit de domnul Spiru Haret, ministrul cultelor și al Instrucțiunei.

Sfântul sinod a luat, între altele, următoarele hotăriri:

Condicele de mlă sau pantahuze din județe să fie vizitate de protoieru și de perfecții județelor. Sinucigașilor să nu li se facă altă pompă în viitor decât ca numai un singur preot având epitrahiliul fără felon, să facă o scurtă slujbă fără altă pompă.

De asemenea s'a mai luat hotărîrea a se imprimă într'o nouă ediție legea constituierei sf. sinod, precum și alte legi, deciziuni și regulamente, adunate pe viitor într'o șingură broșură.

Excursiunea comisiei monumentelor istorice. Luni 12 c. membrii comisiei monumentelor istorice împreună cu dl Ion Kalinderu și

Acest fapt ne explică caracterul mai mult polemic al studiilor istoriografice ce au apărut în noi și ne face a înțelege, că n'am ajuns încă a desluși și a lămurii pe deplin și cu șinguranță, trecul nostru istoric-bisericesc, decât în cadre foarte restrânse și că viitorului îi este rezervată rezolvarea »roeslerianismului< din istoria noastră bisericească.

Cu toate aceste considerațiuni, suntem dator a lua act, a ne bucura și a aprecia orice muncă serioasă, orice rezultat de muncă, îndreptat spre luminarea cărărilor trecutului nostru.

În această categorie, nelipsindu-l și caracterul polemic, putem număra Ierarhia și Mitropolia bisericeii române din Transilvania și Ungaria de V. Mangra*.

Utilizând conștințios și cu putere de judecată logică, isvoare și un material bogat, pentru problema a cărei lămurire și-a propus-o, autorul se încearcă, să stabilească ordinea ierarhică, începând dela conciliul I ecumenic și să dovedească existența mitropoliei ort. rom. din Ardeal, înainte de Mihai Viteazul.

Ce e drept, șirul și ordinea ierarhilor, începând dela migrațiunea popoarelor, din cursul vremilor îndepărtate ale evului mediu, prin reprezentanții ierarhici, nu se poate stabili.

Dar continuitatea persistenței ortodoxiei orientale la poporul românesc se dovedește, prin așezămintele mănăștiresști din părțile bănățene, dar mai ales din Maramurăș, al cărui rol, cu mănăștirea sa (Peri în deosebi) e foarte bine și temelnic prezentat, cu caracterul său străvechi și raportul cu patriarhia constantinopolitană.

* Reproducere din »Telegraful Român« nr. pag. 127.

inoșii de dl Gârbovicanu, administratorul casei bisericești, au făcut o excursiune la mănăstirea de la Căldărugani, unde au fost primiți de I. P. S. S. părintele Partenie, fost mitropolit primat. După ce au vizitat în amănunt mănăstirea, spre ași da seamă de lucrările ce urmează să i-se aducă, pentru conservarea ei ca monument istoric, au trecut la mănăstirea Snagov, unde au examinat lucrările de restaurare ce s'au făcut în anul trecut. Comisiunea a rămas mulțumită de aceste lucrări, cari au păstrat caracterul artistic tehnic bizantin, al acestei mănăstiri, a cărei origine se atribuie ca fiind anterioară fondării Principatelor Române.

Discursul dlui A. Carp

rostit la punerea pietrei fundamentale a noului palat al Camerei de comerț a României.

*Altefe Regale,
Domnilor,*

Inainte de toate, suntem cu toții dator să aducem AA. VV. RR. mulțumirile noastre cele mai călduroase și respectuoase, și să vă exprimăm adâncă noastră recunoștință, pentru că AA. VV. RR. au binevoit să onoreze cu prezența Lor această solemnitate.

Punerea pietrei fundamentale a edificiului în care se vor instala Camera de Comerț și Bursa, nu este numai semnul prosperității materiale a unor administrațiuni care au nevoie de localuri mai spațioase și igienice, ea este mai ales simbolul întăririi și dezvoltării instituțiunii chemate să ocupe locul de frunte în administrarea intereselor superioare ale comerțului și industriei.

Și în adevăr, dacă vom privi puțin înapoi, care a fost activitatea Camerei de comerț în decursul celor 40 de ani ai existenței sale, nu putem de cât să constatăm marile progrese, pe care le a făcut și cum ea merge spre dezvoltare firească și constantă.

Astăzi, Camerele de comerț nu au rolul aproape pierdut de altădată. Ele se ocupă în mod serios cu studiul tuturor chestiunilor cari interesează comerțul și industria, toți trebuie să vedem cu mulțumire cum aceste instituțiuni atât în discuțiunile lor parțiale, cât și congresele Camerilor de comerț întrunite în fiecare an, se propun măsuri practice și utile pentru interesele generale ale comerțului.

Preocupățiunile camerilor de comerț, de nevoile comerțului, sunt cu atât mai folositoare, cu cât comerțul nostru în multe cazuri are trebuință de o conducere mai serioasă și de o regulamentare mai practică.

Interpretarea, după textul original grecesc, a actului încreștinării lui Giula, care a dus cu sine, la Constantinopol, pe monahul Jerotel, din Ardeal (călugăr mănăstiresc!) pentru a-l face episcop (951); de asemenea scrisoarea patriarhului Antonie (1391) care pomenește de »arhierii locali«, și este întărită prin decretul regal al lui Vladislav (1494), în care decret se pomenește despre »subditorum Archiepiscopus aut episcopus in dicto monasterio« (Peri din Maramurăș, stavropighie a patriarhiei din Constantinopol), — sunt utilizate de autor cu mult județiu, în favorul părții sale.

În partea polemică din capitolele »Mitropolit ardelean ori Mitropolit românesc?« și »Mitropolie românească înainte de Mihai Viteazul«, autorul discută și lămurește cu competență aceste probleme.

Un lucru totuși am mai fi dorit să cuprindă această carte și anume, să caute legătura și cu evenimentele politice din Ardeal (de es. 1437!) cari pot contribui adeseori în mare parte la lămurirea unor adevăruri ce se referesc la instituțiunile »recunoscute« fie nerecunoscute prin »potestatea« de stat; dar atunci, probabil, cartea ar fi luat alte dimensiuni.

Lucrarea păr. V. Mangra, deși nu voluminoasă, este o contribuție îndrumătoare, serioasă și muncită.

Este destul să vă citez greutățile prin care trece comerțul nostru de cereale și câte pagube se cauzează, mai ales micilor agricultori, prin trecerea de mai multe ori și prin mai multe mâini, a produselor agriculturii, până să parvină în mâna consumatorilor.

O îndrumare mai bună a acestui comerț ar face ca multe din câștigurile realizate, de acei cari depun o muncă incomparabil mai mică decât agricultorii, să rămână în mâna acestora, punându-l astfel în măsură ca să poată să reziste mai cu putere la fluctuațiunile de prețuri și la recolte slabe și medii. Și de câte alte nevoi și greutăți nu suferă comerțul nostru!

Câmpul de activitate al camerilor de comerț este dar foarte vast. De aceea, să fim cu toții fericiți, când vedem că camera de comerț din București, care dă adesea impulsione măsurilor celor bune ce sunt de luat, caută să și consolideze în toate felurile situațiunea sa, spre a și putea îndeplini mai cu înlesnire și mai cu folos datoria.

Domnul președinte al Camerei de comerț, în cuvântarea sa, ne-a zis, că, în unele timpuri, Camerele de comerț nu au găsit întotdeauna sprijin, dela unele guverne. Dacă acest lucru s'a întâmplat, desigur că trebuie să recunoaștem cu toții că este foarte regretabil. Dar aceste timpuri au trecut sper pentru totdeauna.

De o serie de mai mulți ani, toate guvernele au dat atențiunea lor avizurilor și dorințelor exprimate de camerele de comerț, mai ales de când aceste instituțiuni, și în special Camera de comerț din București, a dat dovada activității lor. În aceasta privință, meritul revine în primul rând actualului președinte al Camerei de comerț din București, dl G. G. Assan, care ca industriaș și comerciant, cunoaște toate necesitățile și greutățile comerțului nostru.

*Altefe Regale,
Domnilor,*

Dacă vom arunca o repede privire asupra merului comerțului nostru dela epoca când avem date statistice mai cunoscute până astăzi, vedem că el a trecut prin diferite faze, cari au influențat uneori în mod defavorabil, economia noastră națională.

Aceste date le găsim în mișcarea comerțului nostru de importățiune și exportațiune, care este oglinda activității comerciale a țării. Dela 1871, de când a sursat primele date statistice vamale, până la 1877, cifra comerțului nostru de exportațiune a covârșit regulat în fiecare an, pe aceea a comerțului de importațiune, lăsând un excedent de importațiune, cari s'a urcat la o medie anuală de 84 milioane. Acest prisos de exportațiune se explică ușor. Până la 1877, importațiunile noastre de mărfuri se mărgineau la importațiunile de mărfuri ce nu se produceau în țară, produsele industriei noastre cele mici acoperind o bună parte din trebuințele consumatorilor. Prin încheierea convențiunii comerciale cu Austro-Ungaria în 1876, situațiunea s'a schimbat cu o repezițiune surprinzătoare.

Îndată după aplicarea acestei convențiuni, importațiunile dela 166 milioane în 1876 s'au urcat la 335 milioane în 1877, adică importațiunile au sporit față cu anul 1876 cu 102 la sută; iar exportațiunile au căzut dela 235 milioane, la 141 milioane în 1877, adică o scădere de 53 la sută față cu 1876. Diferența dintre importațiune, a fost într'un singur an de 198 milioane, în defavoarea exportațiunii.

Această schimbare bruscă, a fost datorită faptului că mulți consumatori atrași de ieftinătatea articolelor de mărfuri venite din străinătate, neînținand socoteală că acele mărfuri sunt de multe ori, de o calitate inferioară și că sunt prin urmare mai puțin durabile, au încetat a mai cumpăra mărfuri produse în țară. Rezultatul a fost, că încetul cu încetul și una câte una, vechile și micile industrii din țară, au dispărut, lăsând câmp liber activității fabricilor străine.

Asfel, dezichilibrul în favoarea importațiunilor și în defavoarea exportațiunilor, a continuat până când măsurile luate pentru schimbarea acestei

stări de lucruri și-au produs efectele lor. Dela 1876 până la 1886, exportațiunile au fost în deficit, cu o mijlocie de 78 mil. pe an.

La această stare de lucruri îngrijitoare, nu era decât un singur remediu. Restabilirea echilibrului prin întemeierea unei industrii naționale, care să facă mai mică cererea de mărfuri în străinătate, iar pe de altă parte punerea la dispozițiunea agricultorilor a mijloacelor necesare pentru creșterea producțiunii agricole, spre a se putea mări exportațiunile. Măsurile luate de diferitele guverne pentru dezvoltarea agriculturii, vă sunt cunoscute. În ce privește crearea și protecțiunea industriei naționale, primele baze s'au pus în anul 1886 și 1887: în anul 1886, prin votarea unui tarif autonom protector, și în 1887 prin votarea legii pentru încurajarea industriei naționale. Regimul vamal cu tarif autonom, nu putea neapărat dura mult timp și s'a revenit la regimul convențional.

Legea pentru încurajarea industriei naționale neputând să și dea roadele sale imediat, situațiunea nu s'a putut schimba așa de repede și dela 1891 până la 1900, exportațiunile au fost mai mici decât importațiunile cu o mijlocie anuală de 85 milioane.

În tot acest timp, industria noastră a luptat cu toate greutățile începutului, dar mulțumită sprijinului ce i-s'a dat de guvern, s'a isbutit ca unele fabricate să se poată produce în țară și astfel să nu mai fim tributari străinilor.

Rezultatul întemeierii industriei s'a resimțit cu începere din anul 1900. De atunci și până la finele lui 1906, constatăm cu bucurie un plus anual mijlociu de 63 milioane.

Am ținut să fac acest scurt istoric, pentru a constată că, din punctul de vedere al economiei naționale, țara este astăzi într'o situațiune mult mai bună ca în trecut, că avem o industrie care produce mărfuri pe care altă dată eram nevoiți să le aducem din străinătate.

Datoria ce avem este nu numai să consolidăm și să sprijinim ceea ce există astăzi, dar să dăm o și mai mare dezvoltare altor industrii. Dacă numai suntem tributari străinătății pentru unele mărfuri, trebuie să nu uităm, că trebuințele vieții și ale bunului trai să nasc pe fiecare zi și că dacă astăzi ne găsim într'un echilibru oare cum satisfăcător, mâine din cauza noilor trebuințe, importațiunile pot din nou crește și astfel să fim amenințați, ca să ajungem iarăși într'o situațiune defavorabilă. Trebuie dar să prevedem cu toții, ca să nu ne mai întoarcem la starea de lucruri din trecut. Pentru aceasta trebuie ca Camerele de Comerț să supravegheze necontenit mișcarea noastră economică, pentru a putea semnală răul, când se va produce și a se putea lua măsuri de îndreptare. În special acest rol ar trebui să fie îndeplinit de Camera de Comerț din București, care fiind în centrul mișcării comerciale și care putând avea mai cu înlesnire la dispozițiunea sa, actele și datele de care va avea trebuință, este în măsură de a urmări lucrurile cu mai mult succes.

În ce privește unele din neajunsurile ce se întâmplă în comerț, avem deplina convingere că Camera de Comerț din București, care a luat inițiativa multor măsuri profitabile interesului comerțului, va căuta și în viitor să urmărească mai de aproape nevoile și a le semnală la timp pentru a se putea, de va fi posibil stărpiti răul.

Cât pentru guvern, puteți fi încredințați că ori de câte ori va fi vorba de un interes general al comerțului și al industriei, concursul său va fi mai dinainte asigurat.

Inainte de a termina trebuie să aducem cu toții omagiile noastre respectuoase Majestății Sale Regale, care în totdeauna a fost sprijinitorul și ocrotitorul cel mai statornic al comerțului și industriei și să mulțumim încă odată AA. SS. RR. Principelui moștenitor și Prințesei Maria, de dovada viului interes cel poartă comerțului și industriei române, participând la această serbare.

Să trăiască Majestatea Sa Regele,
Să trăiască Majestatea Sa Regina,
Să trăiască A. S. Regală Principele moștenitor.
Să trăiască A. S. Regală Prințesa Maria și întreaga Dinastie Română.

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjate cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás

măstru de monumente și pietre de sculptură.

Fabricație proprie din marmoră, granit, soynit, labrador etc., din pietre de marmoră magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21. Telefon 662.**

Filiale: Nagyvárad, Nagyzen, Déva și Bánpatok.

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

1907. 12 Maiu.	ACTIV	1908.	
		3 Maiu.	9 Maiu.
113864003	{ 80269003 Reserva metalică Aur . . . 91428810	129396433	129282810
1558207	{ 33595000 " Trate Aur . . . 37854000	1981285	1962408
81821446	Argint și diverse monete	72800926	74012035
10485600	Portofoliu Român și Străin	25030381	25392616
19063780	{ *) Impr. contra ef. publice . . . 7957100	11999699	11999699
11999840	{ " " " " in cont curent 17435516	15550233	15550233
15871054	Fonduri publice	3230621	3230621
3259121	Efectele fondului de rezervă	5939571	5943847
5875548	" " " " amortisarea imob. și material	689557	689712
640054	Imobili	627705	634468
663165	Mobilier și Mașini de Imprimerie	105355279	103942529
103271167	Cheltueli de Administrațiune	—	—
—	Deposite libere	7094248	3625292
—	" " & provizoriu	24970769	25651514
13591181	Compturi curinți	404666707	401917784
21399206	Copmturi de valori	—	—
403363372		12000000	12000000
	PASIV	24850121	24850121
12000000	Capital	3664810	3664810
22971453	Fond de rezervă	257522030	256125640
3404192	Fondul amortisării imobilelor și material	—	—
260442550	Bilete de Bancă în circulațiune	1274467	1344684
—	Profituri și pierderi	105355279	103942529
1274010	Dobânzi și beneficii diverse	—	—
103271167	Deposite de retras	—	—
—	" " & provizoriu	—	—
—	Compturi curinți	404666707	401917784
403363372			

Scomptul 5%. *) Dobânda 5 1/2%

Anunț.

In comitatul Bihor, în hotarul comunei Kőtegyán și Ant. e de vânzare prin parcelare

un domeniu de 1100 jugere de pământ cu toate edificiile economice și pădure. Pământul după secere se poate lua în posesiune. Cumpărătorii să se adreseze subscrisului.

Oradea-Mare (Nagyvárad).

Dr. George Roxin,
advocat.

Cel mai bun nutremânt pentru câni este și va rămânea renumitul

„Fattinger's Hunde kuchen“

(Mâncarea de câni a lui Fattinger) care dintre toate mâncările pentru

* câni e cea mai hrănitoare. *

50 klg. 23 coroane 5 klg. potot. *

franco cu 3-20 coroane. *

Fattinger's Puppy Bisquit

** pentru câni tineri. **

50 klg. 26 coroane. 5 klg. portot. *

franco cu 3-50 coroane. *

- - Prospecte gratis și franco. - -

Fattinger's Patent-Hundekuchen

și Geflügelfutter (nutreț pentru păsări).

Fabrik Wiener-Neustadt.

- - - Peste 250 de prețuri. - - -

Nutremântul de animale a lui Fattinger e controlat de veterinari. **

Mijlocul cel mai bun de înfrumșetare din lume!

CREMA de față REGINA

care pentru însușirea nelintrecută de înfrumșetare la expoziția din 1900 Paris a fost premiată.

CREMA REGINA curată în timpul cel mai scurt față de orice catifelată. UN BORGAN 1 coroață 40 fileri.

PUDRA REGINA se recomandă ca cea mai bună dintre pudrele până acum cunoscute. Se vind în culoare albă, roză și cremă. O ȘCATULĂ 1 coroață 40 fileri,

SAPUNUL CREMA REGINA e sapunul cel mai de toaletă pentru înfrumșetarea feței. O BUCATĂ 70 fileri.

De vândut în laboratorul chemical al lui

Temesváry József

.. apotecar ..

Szeged, Petőfi Sugar-ut

și la Török József, apotecar, Budapest, Király-u.

Celce dorește a avea

RACHIE

ieftină,

FĂRĂ CĂZAN

acela să-și procure dela comerciantul **Radovan Popovits, în Ujvidék,**

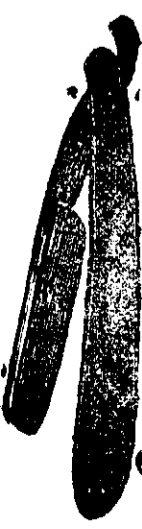
CARTEA

în care poate învăța cum să facă toate tehnicile și cum manipularea vinurilor.

Prețul acestei cărți e 6 cor.

tot așa vând materialul necesar cu praf cu tot.

Prețul pentru 100 litre 8 cor.

In atențiunea medicilor și a barbierilor.

In primul atelier din Ardeal de ascuțit cu putere electrică, se ascut și se melirează cu prețuri moderate tot felul de instrumente medicale și de barbier. Instrumentele trimise pe postă se ascut în 24 de ore.

Solicităm încrederea binevoitoare rămân cu stimă:

Exner Sándor

NAGY-SZEBEN.
promenada Bretter.

Sa fondat în anul 1868.

JOAN BALINT următorul lui **SILBERMANN J.**

comerciant și măiestru de căciuli, precum și institut de plissé în

Temesvár-Gyárvaros

Andrássy-ut nr. 7, lângă frații Deutsch.

Recomandă magazinul său abundent ajustat cu tot felul de fabricante proprii de piei perziane, piei veritabile de Ardeal negre și feștite, piei de lipsca, căciuli pregătite din pânură Kriemer.

Mare magazin în tot felul de modă nouă de pălării pentru bărbați și copii. mai departe am piei veritabile din țară și strălățate, precum perziane KRIEMER, fărbutite de Lipsca, precum și de miel alb.

În institutul meu de plissé se primește tot felul de halne pentru plissé, din loc și provință.

— Prețuri moderate, serviciu prompt! —
desfacere în mic și mare. — Comandele din provință se execută prompt și repede.

Cel mai mare magazin și atelier de reparat biciclete și mașini de cusut din Arad.

Hammer Vilmos

Maestru de electricitate

Arad, Szabadság-tér 7. Telefon 96.

Pfaff și Singer. Mare asortiment și cel mai ieftin magazin de mașini de cusut **Minerva** cu roată și biciclete Puch și Premier precum și părți constituante de mașini, plăci de gramofone. — Ace de mașină de cusut veritabile englezești. Condiții de plată favorabile. Mare atelier special de reparaturi.

PARDESIURI pentru dame, fete și copii

precum

BLUZE de toate fasoanele

se vând

cu preț ocazional neobișnuit de mic

IN VECINĂTATEA depozitului furnisorului de curte cesar reg. Neumann M.

BĂILE BUZIAȘ

stațiune de căi ferate, postă și telegraf.

Dela gara de nord din Pesta vagon accelerat direct. Seizonul dela 15 Mai—15 Septemvrie.

Băi speciale pentru bolnavi de inimă pentru boale femești, la boale de beșică și rinichi, la boale de piatră și nisip, cataruri de intestine și de stomac. Contra anemiei, contra limfaticismului și contra rachitamului, contra slăbiciunii generale și contra boalelor de femei. Izvoare radioactive cu acid carbonic și sărate și izvoare fenginxase cu acid carbonic. Prospect se trimite la dorință. **Direcțiunea băilor.**

PRODUSELE DE ACID CARBONIC

ale băilor Muschong-Buziaș.

— se exportă în afară de cartel imediat în orice cantitate acid carbonic curat, natural — din izvoarele renumite ale băilor Buziaș. **Să nu se confunde cu apele produse în mod artificial, cari n'au conținut așa bogat de acid carbonic.**

Serviciu prompt și conștientos!!

Adresa telegrafică: Muschong Buziasfürdő Interurban telefon 18 sz.

Jgaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechi

Aur și argint călcat cumpără pentru prețul cel mai mare de zi, ori schimbă pentru alte obiecte de aur și argint.

Rugăm on. public și-i atragem atențiunea binevoitoare asupra

trăsurilor ce avem în depozit

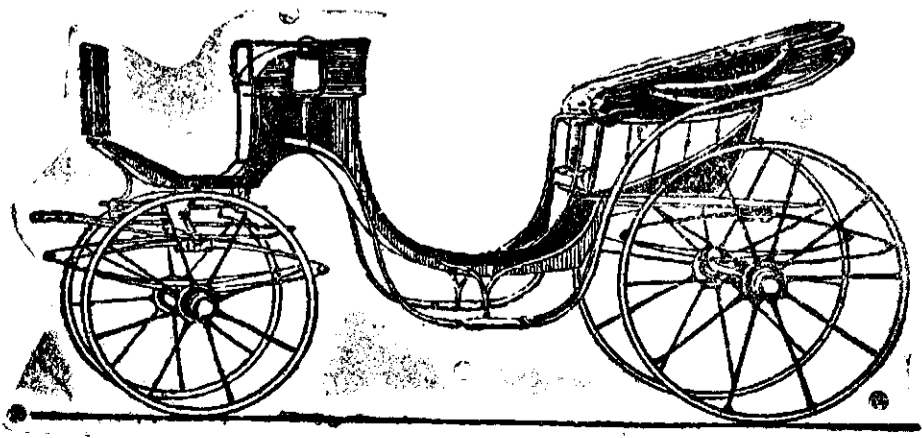

fabricate toate cu pricepere și specialitatea la care am ajuns în decursul muncii noastre de mai mulți ani

și a perfecționării mele în Köln

⊙ ⊙ ⊙ Prospecte cu prețuri trimitem după dorință. ⊙ ⊙ ⊙

Cu stimă:

Kovács și Thomay

A R A D

Kossuth utca 2